

עפ"ג 67692/11/17 - רוני בן ארבון נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ג 67692-11-17

לפני כב' השופט רפי כרמל, אב"ד
כב' השופט כרמי מוסק
כב' השופטת שירלי רנר

רוני בן ארבון
ע"י ב"כ עו"ד אריאל הרמן

המערער

מדינת ישראל
באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים

נגד
המשיבה

פסק דין

ערעור על גזר דינו של בית משפט השלום בירושלים (כב' השופט אילן סלע) מיום 25.10.17 בת"פ

22638-12-14.

כללי

1. המערער הורשע על יסוד, הודאתו בבידוי ראיות ושיבוש מהלכי משפט ונדון למאסר בפועל למשך 5 חודשים, למאסר על תנאי, פיצוי למתלון בסך 3,000 ₪ וקנס בסך 100 ₪. הערעור מופנה כנגד חומרת עונש המאסר בפועל והקנס.

2. ואלה המעשים: כשלושה שבועות לפני מועד שחרורו של המערער ממעצר, ביום 26.6.12, ועל רקע היכרותו את דניאל מעוז, ששהה עמו במעצר בעת שהתנהל משפטו בגין רצח שני הוריו, קשרו השניים כי מעוז ינסח מכתב בדוי שיביא לזיכויו בתיק הרצח והמערער ישלח אותו לאחר שחרורו לבאי כוח הצדדים ולהרכב השופטים הדין באותו תיק. בהתאם, מסר מעוז למערער מכתב שכתב בכתב יד וכתובות הנמנעים. המכתב מציג מצג שווא לפיו הוא נכתב ע"י עד ראיה שהשקיף על בית משפחת מעוז בליל הרצח, לאחר ששמע צעקות עולות מתוכו, והבחין באחיו של דניאל מעוז, ניר, יוצא מהבית וחולף בריצה על פני שכן מבוגר שהסתתר ליד החצר. מספר ימים לאחר שחרורו ממעצר, הקליד המערער את המכתב במחשבו ושמר אותו בהתקן נייד, ניגש לקפה אינטרנט, הדפיס שלושה עותקים מהמכתב ואת כתובות הנמנעים, הכניסם למעטפות, הדביק את הכתובות ואת כתובת השולח, בה פרטים בדויים, תוך שהוא משתמש בכפפות. ביום 10.7.12 שלח המערער את המכתב לעורך דינו של מעוז ומסר את יתר המכתבים לאדם אחר, שליח בחברת שליחויות, למסירתם ליתר הנמנעים למחרת היום. לאחר מכן, שרף המערער את המכתב המקורי שמסר לו

עמוד 1

מעוז ואת ההתקן הנייד עליו נשמר המכתב המודפס.

טענות הצדדים

3. ב"כ המערער עותר לביטול עונש המאסר בפועל והקנס. נטען כי המערער פעל תחת השפעה מניפולטיבית מצד מעוז. מעוז פנה אליו ושוחח עמו רבות ובאינטנסיביות על תיקו, שכנע אותו כי נעשה לו עוול וכי הוא חף מפשע, הוא סיפר לו בכזב על קיומו של עד שביכולתו לזכותו אך מפחד להעיד. המערער האמין שתוכן המכתב הוא אמת לאמיתה. כמו כן, באותה עת היה המערער תחת השפעה מסיבית של טיפול תרופתי וסבל ממצב נפשי לא קל, תוך שהוא בבחינת "קהל שבוי", לדבריו, של מעוז עמו שהה במשך 24 שעות באותו תא מעצר לאורך חודשים. גם לאחר ששוחרר, הקפיד מעוז להתקשר אליו מדי יום ולהפציר בו לשלוח את המכתב. לעמדת הסנגור, מדובר בנסיבה בעלת משקל נכבד לקולה בגיבוש מידת האשם של המערער ואין לראות בה כקושי מצידו בלקיחת אחריות מלאה על מעשיו, כפי שנקבע בגזר הדין. כמו כן, הנזק מביצוע העבירה היה אפסי. עוד נטען כי הקלדת המכתב, הדפסתו, שריפת ההתקן הנייד והמכתב המקורי אינן תכנון, כפי שקבע בית משפט קמא, אלא ביצוע, בעוד שהתכנון והיוזמה היו של מעוז בלבד ולא בצוותא עם המערער. הסנגור טען גם לקיומם של קשיים אישיים, משפחתיים וכלכליים עימם נאלץ המערער להתמודד ומצבו הרפואי. הסנגור טען עוד כי המערער הודה מיד במשטרה, לקח אחריות וסייע לעשיית צדק. עוד נטען כי כתב האישום הוגש בשיהוי בלתי מוצדק של כשנתיים וחצי, בחודש דצמבר 2014, וכי מעת ביצוע העבירות חלף זמן רב של כשש שנים, במהלכן הפך המערער למשמורן יחיד לבתו, באופן ששליחתו למאסר תפגע בה קשות. לפיכך, עותר הסנגור למתחם ענישה הנע בין מאסר על תנאי למספר חודשי מאסר בעבודת שירות, ולגזור את עונשו של המערער בתחתית המתחם. באשר לרכיב הקנס, טוען הסנגור כי הטלת פיצוי וקנס שבצדו סנקציה של מאסר נועדה ליצור מנגנון פסול של כפיית תשלום הפיצוי ע"י האיום במאסר, ולפיכך, עותר לביטול הקנס או רכיב המאסר בגין אי תשלומו. הוסף כי נסיבות המניפולציה וההשפעה הקשה שהופעלו על המערער פעלו גם לאחר שחרור המערער, הוא התלבט מאוד שכן ידע שמדובר במעשה פסול, אולם גם אז הופעל עליו לחץ והוא פעל כפי שפעל. וכן - הנאשם הורשע בהתאם לנסיבות להן באה הסכמת הנאשם אולם בגזר הדין באה סטייה מכך ונדחתה הטענה של מניפולציה והשפעה שהוכחה, וזו טעות, ועל כן קיימת שגיאה במתחם אף שבית משפט קמא קיבל טענות אחרות של המערער. בנוסף, גם בהנחה שתדחה הטענה לגבי המתחם, נקבע מתחם שנע בין מספר חודשי מאסר בפועל שיכול שירוצו בעבודות שירות ועד 12 חודשי מאסר בפועל והוחלט שהעונש יעמוד על מרכז המתחם, עונש שיהא מאחורי סורג ובריה ממש וזו טעות שכן כלל הנסיבות, למעט עברו הפלילי של המערער, פועלות לטובתו, וכפי שפורט. במיוחד באה הפניה לחלוף הזמן ולמשקלו, והיות מצבו היום שונה לחלוטין. לשלוח את המערער כיום למאסר לתקופת 5 חודשים זו טעות והתועלת לציבור קטנה, מה עוד שנקבע שהמתחם כפי שנקבע.

ב"כ המשיבה טענה כי יש לדחות את הערעור. מדובר בעונש מקל. באה הפניה לכך שלמחצית מהדיונים בבית משפט קמא המערער לא התייצב, הוצאו צווי הבאה, קיים לו עבר פלילי כולל בעבירות מרמה. טענות הנאשם כבר באו לפני בית משפט קמא. אמנם כתב האישום הוגש באיחור אך חלוף הזמן נוטה גם לחובת המערער וכל אלה באו לידי ביטוי בגזר הדין. המערער ידע היטב את תוכן המכתב אותו העביר ושלח. כאמור, העונש מקל, ומכל אלה יש לדחות הערעור.

תסקיר שירות המבחן

4. מתסקיר שירות המבחן שנערך בעניינו של המערער, יליד 1974, עולה כי הינו גרוש בשלישית ואב לילדה בת 10, אינו עובד ומתפרנס מקצבת נכות וביטוח לאומי. בעברו שש הרשעות בעבירות איומים, גניבה, מרמה וזיוף. שירות המבחן התרשם כי המערער מתקשה לנהל חיים נורמטיביים ויציבים, המערער מתקשה לקחת אחריות על מעשיו, מתקשה לראות את הפסול בהם ושולל כוונה פלילית בביצועם, עמדתו קורבנית ומצמצמת, הוא שלל כל צורך בהליך שיקומי או טיפולי והוערך כי קיימת רמת סיכון גבוהה להישנות עבירות בעתיד. שירות המבחן נמנע מהמלצה טיפולית בעניינו.

דין

5. לזכות המערער עומדת הודאתו במיוחס לו כבר בשלב חקירתו במשטרה, שהביאה לחיסכון בזמן שיפוטי ולייעול ההליכים, העובדה כי העיד כנגד מעוז בתיק הרצח וחשף את נסיבות כתיבת המכתב, האחריות שלקח על המעשים והבעת חרטה. כמו כן, במכלול השיקולים לקולה יש להתחשב בכך שהמערער מתגורר עם בתו במקלט ומצבו הכלכלי אינו טוב, בחלוף הזמן מעת ביצוע העבירות ועד להגשת כתב האישום, בכך שהנזק שנגרם הלכה למעשה כתוצאה מבידוי הראיה היה מצומצם, שכן מעשיו של המערער לא צלחו, ובכך שלא הוכח כי המערער ביצע את העבירות עבור טובת הנאה אישית. באשר להימשכות ההליך, בית משפט קמא עמד על כך שהדבר נבע כתוצאה מהתנהלותו של המערער שלא התייצב לשיבות רבות ללא הצדקה, ולפיכך, אין מדובר בנסיבה לקולה בעניינו.

מנגד, לחובת המערער נזקפת חומרת העבירות שביצע. בית משפט קמא עמד על הערכים המוגנים שנפגעו כתוצאה ממעשיו של המערער ועל מידת הפגיעה שנגרמה. מדובר בעבירות שקדם להן תכנון מדוקדק וקשר עם אחר, שנרקמו מתוך בית הכלא, בעוד המערער עצור. המערער ביצע את העבירות באמצעות פעולות רבות ולאורך זמן עד להשלמתן, תוך שהוא מקפיד לטשטש עקבות ולהשמיד ראיות. כמו כן, מדובר בבידוי ראיה הנוגע לעבירת המתה, ובכך נסיבה נוספת לחומרה. חומרה נוספת קמה מכך שהראיה נועדה להפליל אדם חף מפשע. בנוסף, בצד הודאתו בכתב האישום, הציג המערער עמדה קורבנית ומצמצמת בפני שירות המבחן ושלל את הפלילות שבמעשיו. על עמדה זו חזר גם הסנגור בנימוקי הערעור והשליך את האחריות על מעוז. ברם, בניגוד לעמדת הסנגור, עמדה זו מלמדת על העדר קבלת אחריות מלאה, הפנמה של חומרת המעשים והכרה במניעים העומדים בבסיסם ובהשלכות הנובעות מהם. כמו כן, לטענות הסנגור להשפעה מכרעת של מעוז על המערער לא נמצא בסיס בראיות. מהמסמכים הרפואיים שהוגשו מתקופת שהותו של המערער בבית הכלא לא עולים נתונים המלמדים על מצב רפואי או נפשי הפוגעים בקוגניציה או מאפשרים את ההשפעה המניפולטיבית המכרעת לה טוען הסנגור, ולפיכך, דין הטענה להידחות. אשר-על-כן, עונש המאסר שקבע בית משפט קמא מקובל עלינו ולא מצאנו מקום להתערב בו, כמו גם בשאלת הקנס.

המערער יתייצב לריצוי עונשו בבית המעצר ניצן ביום 16/12/18 עד השעה 10:00.

ניתן היום, כ' חשוון תשע"ט, 29 אוקטובר 2018, במעמד ב"כ המערער, המערער וב"כ המשיבה.

שירלי רנר,
שופטת

כרמי מוסק, שופט

רפי כרמל, שופט
אב"ד